

TANTÁRGYI TEMATIKA

Tantárgy neve: Szövegtani és stilisztikai propedeutika I. Szövegtani kutatómódszertan II. Stilisztikai kutatómódszertan	Tantárgy Neptun kódja(i): BTMMN701, BTMMN702 (E Neptun kód(ok) a nappali képzésre vonatkozik/vonatkoznak. A levelező képzés Neptun kódjaiban a számjegy előtti N betűt L betűre kell cserélni!)
	Tantárgyfelelős intézet: ME BTK Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézet
	Tantárgyelem: K (K: kötelező, KV: kötelezően választható, SZV: szabadon választható)
Tárgyfelelős (név, beosztás): Kemény Gábor egyetemi tanár	
Tantárgyi egység: A szövegtani kutatás módszertana	
Tantárgyi egység Neptun kódja: BTMMN701 (E Neptun kód a nappali képzésre vonatkozik. A levelező képzés Neptun kódjában a számjegy előtti N betűt L betűre kell cserélni!)	
Javasolt félév: 2. (A szak keresztféléves meghirdetésben nem indul, így páratlan szám mindig őszi, páros szám tavaszi félévet jelent.)	Előfeltétel: nincs (E Neptun kód(ok) a nappali képzésre vonatkozik/vonatkoznak. A levelező képzés Neptun kódjaiban a számjegy előtti N betűt L betűre kell cserélni!)
Óraszám/hét: 1 előadás, 1 konzultáció (A nappali képzés heti óraszámja 15 héten át. A levelező képzések féléves óraszámja a nappali tagozatos féléves óráknak mindig az egyharmada: heti 1 nappali tagozatos óra esetén a levelező tagozat féléves óraszámja 5, heti 2 nappali tagozatos óra esetén a levelező tagozat féléves óraszámja 10 stb.)	Számonkérés módja (a/gy/k/b): kollokvium (A teljesítés követelményeit lásd alább a <i>Félévközi számonkérés</i> ill. az <i>Értékelés</i> pontoknál.)
Kreditpont: 2	Tagozat: nappali (A tantárgy és a tantárgyi egység adatai és követelményei azonosak a levelező tagozaton is, egyedül a Neptun kód különbözik.)
Tantárgyi egység feladata és célja (3–4 mondatban összefoglalva): A tudományelmélet alapkövetelményeinek megfelelően az elmélet, a módszer és az ennek megfelelő gyakorlat összhangjára építünk. A szöveg elméleti megközelítéseiből következnie kell az alkalmazott módszernek. A szöveg fogalmának elméleti tisztázásából kiindulva megközelítésünk szemiotikai, funkcionális és kognitív alapú. Ehhez a legfontosabb kézikönyvek és szaktanulmányok feldolgozására, majd a kutatási eredmények összefoglalására kerítünk sort.	
Tantárgyi egység tematikus leírása 12–15 heti bontásban: 1. Szövegtan, textológia, szövegtudomány 2. A szövegtani kutatások célja 3. A szövegtan feladatai 4. A szövegtan kialakulása és fejlődése 5. A szövegtan a tudományok rendszerében 6. A szövegtan kapcsolata más nyelvészeti tudományágakkal 7. A nemzetközi szövegtani kutatásokról 8. A magyar nyelvű szövegtani kutatásokról 9. A szövegtan elméleti keretei 10. A szemiotikai szövegtan 11. A kognitív elméleti keret 12. Szerkezeti megközelítés és műveleti megközelítés 13. Interdiszciplinaritás 14. Szövegelemzési módszerek	
Félévközi számonkérés módja (prezentáció, zárthelyi dolgozat, szemináriumi dolgozat beadása stb.): prezentáció	
Értékelése (félévközi teljesítmény aránya a beszámításnál, ponthatárok stb.): K	

A kód jelentése:

A = a tantárgy aláírással zárul, amelyben kétfokozatú az értékelés (nem megfelelt, megfelelt). A hallgató legfeljebb az óraszám 30%-át mulaszthatja el következmények nélkül, az ezt meghaladó mértékű hiányzás – kivéve az igazolt betegség miatti hiányzást – esetén az aláírás nem szerezhető meg. Az igazolt hiányzás pótlási feltételeit az oktató ismerteti. Az aláírás feltétele, hogy az oktató által a félév során támasztott prezentációs és beadási kötelezettségeknek a hallgató maradéktalanul eleget tegyen.

K = a tantárgy kollokviummal zárul, amelyben ötfokozatú az értékelés (1–5). Az előadások óraszámának legalább 60%-án kötelező a hallgató részvétele, amit jelenléti ívre vezetett aláírásával igazol. Az ennél többet mulasztó hallgató nem kaphat aláírást és nem vizsgázhat. Az előadáshoz évközi zárthelyi dolgozat(ok) társulhat(nak), legfeljebb akkora számban, mint a tantárgyi egység kreditpontszáma.

Amennyiben az előadáshoz zárthelyi dolgozat(ok) társul(nak), annak/azoknak az eredménye legalább 30%, legfeljebb 40%-os súllyal esik latba a záró osztályzatban. A zárthelyi dolgozat(ok)ról az oktató a tárgy félévi meghirdetésekor a Neptun rendszerben ad tájékoztatást. A szakmai követelményekhez képest a hallgatónak minden zárthelyi dolgozatában és a kollokviumon is legalább 50%-os felkészültséget kell igazolnia ahhoz, hogy az elégséges (2) osztályzatot megszerezze.

SZ = a tantárgy gyakorlati jeggyel zárul, amelyben ötfokozatú az értékelés (1–5). A hallgató legfeljebb a szemináriumi óraszám 30%-át mulaszthatja el következmények nélkül, az ezt meghaladó mértékű hiányzás – kivéve az igazolt betegség miatti hiányzást – esetén az aláírás és a gyakorlati jegy nem szerezhető meg. Az igazolt hiányzás pótlási feltételeit az oktató ismerteti. Az aláírás feltétele, hogy az oktató által a félév során támasztott prezentációs és beadási kötelezettségeknek a hallgató maradéktalanul eleget tegyen. A szemináriumhoz évközi zárthelyi dolgozat(ok) társulhat(nak), annak/azoknak az eredménye legalább 30%, legfeljebb 40%-os súllyal esik latba a záró osztályzatban. A zárthelyi dolgozat(ok)ról az oktató a tárgy félévi meghirdetésekor a Neptun rendszerben ad tájékoztatást. A szakmai követelményekhez képest a hallgatónak minden zárthelyi dolgozatában és a beadott szemináriumi dolgozatában is legalább 50%-os felkészültséget kell igazolnia ahhoz, hogy az elégséges (2) osztályzatot megszerezze.

KSZ = a tantárgy kollokviummal és gyakorlati jeggyel záruló tantárgyi egysége(ke)t egyaránt tartalmaz. Az előbbiekre a K, az utóbbiakra az SZ kódnak megfelelő értékelés vonatkozik.

Kötelező irodalom, a tantárgyi egység egészéhez (legalább 3 irodalmi tétel, lehetőleg 1 idegen nyelvű) vagy 12–15 heti tematikus leírásának megfelelő beosztásban:

- Robert de BEAUGRANDE, Wolfgang DRESSLER, *Bevezetés a szövegnyelvészetbe*, ford. SIPTÁR Péter, Bp., Corvina Kiadó–MTA Nyelvtudományi Intézet, 2000 (Általános Nyelvészet, Egyetemi Könyvtár).
- BÉKÉSI Imre, *A gondolkodás grammatikája: A szövegfelépítés tartalmi-logikai szabályrendszere*, Bp., Tankönyvkiadó, 1986.
- FEHÉR Erzsébet, *A szövegkutatás megalapozása a magyar nyelvészetben*, Bp., Akadémiai, 2000 (Nyelvtudományi értekezések, 147).
- Kabán Annamária: *A szövegvizsgálat útjain*. Miskolc, Bíbor Kiadó, 2009.
- PETŐFI S. János, *A szöveg mint komplex jel: Bevezetés a szemiotikai-textológiai szövegszemléletbe*, Bp., Akadémiai, 2004.
- SZIKSZAINÉ NAGY Irma, *Leíró magyar szövegtan*, Bp., Osiris Kiadó, 1999 (Osiris Tankönyvek).
- TOLCSVAI NAGY Gábor, *A magyar nyelv szövegtana*, Bp., Nemzeti Tankönyvkiadó, 2001.
- *Szöveg és típus: Szövegtipológiai tanulmányok*, szerk. TOLCSVAI NAGY Gábor, Bp., Tinta Könyvkiadó, 2006 (Segédkönyvek a nyelvészet tanulmányozásához, 63).
- John L. AUSTIN, *Tetten ért szavak*, Bp., Akadémiai, 1990 (Hermész könyvek).
- Teun A. VAN DIJK, *Text and context: Exploration in the semantics and pragmatics of discourse*, London, Longman, 1977.
-

Ajánlott irodalom, a tantárgyi egység egészéhez (legalább 3 irodalmi tétel, lehetőleg 1 idegen nyelvű) vagy 12–15 heti tematikus leírásának megfelelő beosztásban:

- Békési Imre: *Osztatlan filológia. Nyelvészeti irodalmi tanulmányok*. Szeged, Tiszatáj, 2001. (Tiszatáj könyvek)
- Kabán Annamária: *Szövegek színeváltozása. Szórend és értékszerkezet*. Miskolc, Bíbor Kiadó, 2005.
- Ronald LANGACKER, *Foundation of cognitive grammar, Volume II: Descriptive Application*, California, Standford, 1991.
- TOLCSVAI NAGY Gábor, *A szövegek világa*, Bp., Nemzeti Tankönyvkiadó, 1994.